

CLAVA HERCULIS,

POTENTISSIMO ET SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO,

DN. FRIDERICCO WILHELMO,

S. R. I. ELECTORI, MARCHIONI BRAN
DEBURGICO, DUCI MAGDEBURGENSI,
&c. &c. &c.

DOMINO CLEMENTISSIMO,

In perennem memoriam & honorem
Die felicissimi in URBE M

HALAM ingressus,

que fuit 2. Jun. Anno 1681.

humillima cum subjectione exhibita
ab infra scripto

Exule Hungarico.

Typis Johannis Jacobi Bauhoferi, Calcographi Jenensis.

SERENISSIMO ET POTENTISSIMO
PRINCIPI,
FRIDERICO VVILHELMO,
VITAM ET VICTORIAM.

Illuxit tandem, favente DEO, & quod sanctis-
simo omnium Piorum applausu commemoran-
dum, felicissimè illuxit 2. Junii, quâ Serenissi-
mus & Potentissimus ELECTOR FRIDE-
RICUS WILHELMUS, ob res maximas admiranda pror-
fusque divina Victoriâ gestas, cognominatus MAGNUS,
Magnam eamque celeberrimam Urbem HALAM ingres-
sus est. Et singulari quidem Dei Immortalis munere ac
Providentia, felicitate hac obtingente, dies quæ subseque-
batur 4. Jun. a. 1681. Publicè solenniterque reddendis lau-
dibus & persolvendo Gloriosissimo DUCI Homagio de-
creta est, ita ut quâ die anno præterito 1680. Hala fudit
lacrymas, AUGUSTO Beatissimo Principe, per mortem
beatam, è humanis erepto, & redonato Coelis, Eadem Die
anni cursu evoluto, GLORIOSISSIMUM PRINCIPEM FRIDE-
RICUM WILHELMUM, Hala exceperit Homagio, nu-
be tristitiæ in lætitiâ & applausum permutata. Etsi ve-
rò infirmitatis ingenii mei omnium maximus mihi ipse te-
stis sim, & verbis ad Principem Excelsum faciundis, ma-
gnus debeat animus; existimavi nihilominus magis ex-
pedire, inter millenos applausus, interque tot suspiria fun-
dentium cohortes, vel inconditam edere vocem, quàm al-
to

exactam Tristitiæ noctem, ad lætitiæ Iubar, ex oriente
novo Halis Sole, erectum & erectum esse.

Nec immeritò Solem Te etiam nuncupo, Princeps Po-
tentissime. Solus equidem Sol in orbe dominatur, Tu in
Orbe Tuo Solus dominaris Princeps: Omnibus idem Sol
terrigenis, Tu subditis idem Bonus Princeps: Sine labe mi-
cat Sol in Cœlo, Tu sine macula Bonus Princeps in terris
ubique lucet: Orbem illuminat Sol radiis, Tu Virtutibus
Princeps Orbem illustras: Omnes fovet Sol calore, Tu fa-
vorem fovet omnes, auxilium Tuum implorantes: Sol dis-
pellit noctis tenebras, Tu adversitatum dispellis nubes:
Nubila dispellit Sol tempestatis, Tu invidiæ nebulas dissi-
cis, & invidorum es victor: Sol nulli lucem nisi cœcis sub-
trahit, ita Tu nulli favorem denegas nisi abutenti: Sol quan-
tumvis sublimis non averfatur humilia, ita Tu Princeps
Potentissimus, quamvis excelsus, imos, etiam Exules hu-
miles, non despicias: Sol aufert denique Orbis tenebras, Tu
URBI Hallensi lucem infers, desideratissimo Tuo adven-
tu & præsentia.

Ingredere ergò in Tua, & accelera Serenissime Elector,
ingredere Tuam Halam feliciter! Pius impera! Iustus im-
pera! Felix impera! Et dum hoc præstabis, omnes pios, o-
mnes justos, omnes felices habebis & efficies.

O Beatum Principem Exercitu forti & fidelibus subdi-
tis armatum! O Urbem Beatam! Stipatam Principe tanto.

Unum restat, Serenissime Elector, precari ac petere, ut
quicquid suscipies, & ages, id prosperet Deus ac provehat,
neque enim suscipere aliud aut agere voles, quàm quod se-
curitatem Imperio, Salutem nobis, & felicitatem omnibus
pariat & tribuat.

Io Io ingredere feliciter!

Symbol.

VENIT OMINE FAUSTO!

Mit **B. D. D. D.**

I.

Iopoema.

PRINCIPIS HALA videt vultum MAGNI FRI-
DERICI,

Ut regat hanc præfens Ense, VILELMUS adest.
Qui fortes multos prostravit Cæde Gigantes:

O simul & Bello, forte togâque Caput!
Es Dextra Imperii, Tu MUNDI MAGNE MONAR-
CHA,

Posteritas, quis sis, sera tacere nequit.
Vota canunt Proceres Patriæ Te tota salutat,
MAGDEBURGENSIS Machina vasta soli.
Esto, quod es: nobis sis Dux FRIDERICE benignus,
Auxilio PRINCEPS: Dexteritate PATER.

A 3

Symbol.
NON MOVEBITUR.
Unverzag.

2.

Poema.

BRENNO. MARCHICUS.

CÆSARIBUS. FIDUS. NON. DIFFERT. BELLA. TIMENDO.
CESSANDO. MAJORA. PARAT. GERMANUS. ACHILLES.
ENSE. POTENS. PRINCEPS. NULLO. TERRETUR. AB. HOSTE.
BELLANDO. TERRET. NULLI. HAC. ÆTATE SECUNDUS.

Symbol.

SESE TERRORRE TUETUR.

Mit Sinnen und Kräfte.

3.

Noema.

ex Titulo transpositum.

DUX. FRIEDERICUS. VIELELMUS. ELECTOR. SACRI. ROMANI.
IMPERII. PRINCEPS. BRANDEBURGENSIS. CLEMENTISSIMUS.

Anagramma.

Ceu Leo intrepidus nil expavescis Tigridis mi-
nas: Ferro cedis nulli: Imbres, Arcum, Ensem, cre-
brè rumpis.

Epigramma.

CEU LEO non ARCUM, NIL Martis Jura PAVESCIS,
Non exhorrescis TIGRIDIS atque MINAS.
IMBRES, INTREPIDUS CREBRE disRUMPIS & ENSEM,
Tu FERRO NULLI CEDIS; honore minus.

Symbol.

AB ORIGINE ROBUR.
Guten Exempeln ist gut zu folgen.

Programma.

A Proavis Tibi Magnus adhuc in Pectore sensus,
Est aliquid forti ducere stirpe Genus.
Ex Te, Maeste animo, ter maxime & optime Princeps,
Plures jam prostant, ad fera Bella Duces.

Gramma.

AD LECTOREM.

Minor ego sum, Optime Lector, quàm ut Brennonis Principis in terris hoc seculo ob res in Bello gestas, maximi, Honores à Superis datos, aut Decus à propria Virtute comparatum, dignis laudum meritis & ornamentis queam illustrare. Scias autem, pietati solum hunc deberi conatum, ut constet, vixisse tunc Halis Saxonum, Exulem Hungaricum, locantem in Deo fiduciam, qui erga tantum ACHILLEM Germaniæ, Halas fausto omine venientem, lineis aliquot gratulatoriis, sub HERCULIS CLAVA, quantulumcunq; obsequium, humillimè testatus est, cujus nomen est

Johannes Sinapius, Ecclesiæ Lutheranæ
Trenchinii in Hungaria, quondam Pastor.

Dab. Halis Sax. 2. Jun.
a. 1681,

124
124

CI AVA
HER
POTENTISSIMO E

DN. FR
WIL
S. R. I. ELECTO
DEBURGICO

DOMINO
In peren
HA
humilli

Typis Johannis

IS,
PRINCIPI
ICCO
MO,
NI BRAN
RGENSI,
IMO,
hi Jenensis.

